

انتشار تکراری: چالشی رو به رشد

رضا نگارنده*

مقاله سردبیری

طی چندین سال همکاری با مجلات علمی کشور به عنوان داور، عضو هیأت تحریریه و سردبیر با رفتارهای متعدد غیراخلاقی در نشر روبه‌رو شده‌ام اما آن چه در روزهای اخیر بکرات رخ می‌دهد ارسال هم‌زمان یک مقاله به دو یا چند مجله است. نظر به رشد روزافزون اقداماتی از این دست که با اخلاق نشر مغایرت دارد لازم دیدم در این مقاله سردبیری به بررسی ابعاد و تبعات آن بپردازیم.

در ماده ۱ فصل ششم راهنمای کشوری اخلاق در انتشار آثار پژوهشی علوم پزشکی به صراحت آمده است «اگر یک نشریه چاپی یا الکترونیک دست‌نوشته‌ای را پیش از این منتشر کرده باشد یا در حال بررسی برای انتشار آن باشد، ارسال همان دست‌نوشته به نشریه دیگر یا انتشار مجدد آن نادرست است.» این مورد به قدری حایز اهمیت است که در راهنمای نویسندگان تمامی مجلات به آن تأکید می‌شود. با این حال شاید آن چه دلیل بی‌پروایی نویسندگان و به خصوص نویسندگان مبتدی در ارسال هم‌زمان مقالات خود به چندین مجله می‌شود الزامات مؤسسه‌ای برای چاپ مقاله جهت اخذ مجوز دفاع از پایان‌نامه، ترفیع سالانه و یا ارتقای مرتبه دانشگاهی باشد.

انتشار مجدد مقاله هزینه‌های زیادی را به مجلات علمی تحمیل می‌کند، بی آن که ارزش افزوده‌ای داشته باشد. این که یک مقاله در دو یا چند مجله و خصوصاً به یک زبان چاپ شود بی‌تردید هدر دادن زمان، هزینه و تلاش‌های مجموعه علمی و اجرایی مجلات است. آثار منفی این اقدام زمانی بیشتر نمایان می‌شود که به نقش مجلات علمی حوزه سلامت در ارتقای کیفیت مراقبت‌های بهداشتی از طریق انتشار تازه‌ها و شواهد علمی معتبر توجه کنیم و این نکته که علی‌اصول ظرفیت بررسی و چاپ مقالات در این مجلات محدود بوده و انتشار مجدد یک مقاله فرصت پذیرش و چاپ را از مقاله دیگری سلب می‌کند.

البته در خصوص چاپ هم‌زمان یک مقاله در دو یا چند مجله استثناهایی وجود دارد که لازم است به درستی مورد توجه قرار گیرند. راهنمای کشوری اخلاق در انتشار آثار پژوهشی علوم پزشکی تأکید دارد در صورتی که هدف از این اقدام تأمین سلامت جامعه بوده و نیز مراتب به‌طور شفاف به خوانندگان آن نشریات اطلاع‌رسانی شود، مشروط به رعایت کلیه حقوق مادی و معنوی مرتبط، انتشار هم‌زمان یا مشترک دست‌نوشته‌ای بلامانع است. نکته مهم دیگری که باید مورد عنایت قرار گیرد این است که «اگر مقاله‌ای پیش از این به صورت چاپی یا الکترونیک منتشر شده باشد، ارسال ترجمه همان مقاله به زبانی دیگر برای بررسی جهت انتشار، در صورت کسب موافقت سردبیران هر دو مجله و اطلاع‌رسانی شفاف به خوانندگان بلامانع است.» در هر حال طبق راهنمای کشوری اخلاق در انتشار آثار پژوهشی علوم پزشکی اگر نویسنده (گان) دست‌نوشته‌ای که در یک نشریه در دست بررسی برای انتشار است به هر دلیلی، تصمیم بگیرند که آن دست‌نوشته را برای نشریه دیگری ارسال نمایند، باید ابتدا انصراف خود را از انتشار دست‌نوشته به صورت کتبی به نشریه اول اعلام نمایند. این کار حداکثر تا پیش از اعلام پذیرش دست‌نوشته برای انتشار در نشریه اول، امکان‌پذیر است.

همچنین باید توجه داشت که «ارسال دست‌نوشته‌ای که حاوی حجم قابل توجهی از یک مقاله منتشر شده یا در حال بررسی باشد، برای بررسی جهت انتشار به عنوان مقاله علمی-پژوهشی نادرست است، حتی اگر به مقاله قبلی ارجاع داده باشد و یا مقاله قبلی به نویسنده (گان) همین دست‌نوشته تعلق داشته باشد.»

نظر به این که عمده موارد تخلفات مشاهده شده به دلیل ناآگاهی نویسندگان است لازم است علاوه بر آموزش محققین حوزه سلامت در خصوص اخلاق نشر، موارد زیر نیز توسط مجلات علمی مورد نظر قرار گیرد:

- در راهنمای نویسندگان سیاست مجله در مورد انتشار تکراری و پیامدهای احتمالی این اقدام برای نویسنده/گان خاطی بیان شود.
- در جریان دریافت دست‌نوشته از نویسنده فرمی برای تعهد نویسنده مبنی بر تحت بررسی نبودن دست‌نوشته به هر زبان در مجله دیگر و عدم ارسال آن به مجلات دیگر تا تعیین تکلیف نهایی در مجله حاضر پیش‌بینی شود.
- سردبیران مجلات توجه بیشتری به موضوع انتشار تکراری نشان داده و این توجه و حساسیت را به تیم علمی و داوری مجله نیز منتقل نمایند.

• قبل از ارسال به داوری و صدور نامه پذیرش، بانک‌های اطلاعاتی در دسترس از جهت چاپ مقالات مشابه جستجو شوند.

• در فرم داوری سؤالی برای حساس نمودن داور به بررسی مقاله از نظر انتشار تکراری گنجانده شود.

Duplicate publication: a growing challenge

Reza Negarandeh* (Ph.D).

Editorial

During several years of cooperation with scientific journals in Iran as referee, member of editorial boards and editor in chief, I have faced with multiple non-ethical behaviors in publication. These days, I am witnessed to submitting articles to two or more journal simultaneously. Due to the growing pattern of this illegal action, this editorial will assess its dimensions and consequences.

The Article 1, Chapter VI of the National guidelines on Ethics of Publishing Medical Research has clearly stated: "If a manuscript is published or is being considered for publication in print or electronically, re-publishing in or submitting to other journals is not allowed. This statement is so important that the editors of the scientific journals have mentioned it in the author guidelines of the journals. However, what make authors, especially beginners, to submit their articles to more than one journal are perhaps requirements of the Institutes for defending a thesis, annual and/or academic ranks promotions.

Republishing articles in scientific journals, especially in the same language, result in spending cost and taking time of the scientific and executive teams of the Journals and has no added value. The negative effects of this action are more highlighted when the role of scientific journals in promoting health care quality through publishing new and valid scientific evidences and limited spaces of the journals are noticed.

However, there are exceptions in publishing the same article in two or more journals simultaneously that should properly be considered. The National Guidelines on Ethics of Publishing Medical Research have stated that if the aim of simultaneous publication is promoting public health, the copyrights issues should be considered and the duplicate publication should be clearly stated to the readers. The other point to be considered is that "If an article has been previously published in print or electronically, a translated version of the article is permissible for publication in case that the editors of both journals permit and readers have been provided with clear information".

Also, according to the National Guidelines on Ethics of Publishing Medical Research if the author/s decides to submit the manuscript submitted to a journal to another one for any reason, it should be declared in writing to the first journal's office to withdraw the manuscript before issuing acceptance letter.

It should also be noted that "submitting a manuscript which contains a considerable amount of an article which has been published before or has been submitted to another journal is not allowed, even if the previous article is cited in the present one or the previous article belongs to the same authors".

As the majority of observed violations are due to unawareness of the authors, giving information to the authors in the field of publication ethics is essential. Moreover, the following points should be considered by editors of the scientific journals:

- The policy on duplicate publication and its possible consequences should be addressed for the author/s in the "Guide for Authors" of journals.
- In the submission process of manuscripts, authors should be committed that the manuscript is not under consideration for publication in any other journal and/or any other languages until receiving final decision from journal editor.
- Journal editors pay more attention to the issue of duplicate publication and transfer this sensitivity to the journals' editorial and the referees.
- Before initiating peer review and issuing acceptance letters, the available databases should be searched for possible similar articles.
- An item on duplicate publication of articles should be inserted as a critical question in review forms.

Please cite this article as:

- Negarandeh R. [Duplicate publication: a growing challenge]. Hayat, Journal of School of Nursing and Midwifery, Tehran University of Medical Sciences. 2013; 19(1): 1-2. (Persian)

* Associate Professor, Nursing and Midwifery Care Research Center, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran